

21 ΜΑΪΟΥ 1910

ΠΑΝΙΟΝΙΟΣ ΕΟΡΤΗ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΝ

ΕΘΝΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ 1910

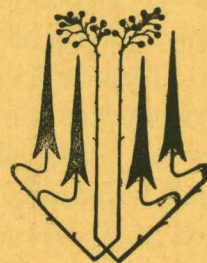
ΠΑΝΙΟΝΙΟΣ

ΕΟΡΤΗ

ΔΟΘΕΙΣΑ

ἐν τῇ αἰδούσῃ τοῦ "Φιλολογικοῦ Ἐυλόγου
Παρνασσός,, τὴν 21 Μαΐου 1910

ΑΘΗΝΑΙ

Τύπος Μηχανογραφίας (Παπαρηγοπούλου 9)
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 910
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

Οἱ Ἑπτανήσιοι ζωηράν διατηροῦντες τὴν ἀνά-
μνησιν τῆς χαρμοσύνου Ἑνώσεως μετὰ τῆς
μητρὸς Ἑλλάδος, λαμπρῶς πανηγυρίζουσι τὴν
ἐπέτειον ταύτης, ὅπου γῆς εὐρίσκονται. Οἱ ἐγ-
κατεστημένοι δὲ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ ἐ-
λευθέρου Ἑλληνισμοῦ, οὐδέποτε ὑστέρησαν
εἰς τὸν ἐορτασμὸν τῆς ἐθνικῆς ταύτης ἐπετείου,
ἀπὸ τετραετίας δὲ μάλιστα ἅπαντες οἱ Ἑπτανη-
σιακοὶ σύλλογοι ἀπὸ κοινοῦ δοξάζουσι διὰ λαμ-
πρᾶς καὶ σεμνῆς ἐορτῆς, τὴν ἱερὰν ἐκαίνην ἡμέ-
ραν καθ' ἣν ἐπληρώθη ὁ διακαῆς πόθος τῆς
ἐνώσεως. Καὶ οὕτω κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ
κοινοῦ ἐορτασμοῦ τὸν πανηγυρικὸν ἐξεφώνησεν
ὁ κ. ~~Μακ.~~ ^{Μακ.} Ἀνδρεάδης, καθηγητῆς τοῦ Πανε-
πιστημίου τοῦ Συλλόγου Κερκυραίων, τὸ ἐπό-
μενον ἔτος ὁ κ. Διονύσιος Σωμερίτης, δικηγό-
ρος, τοῦ Συλλόγου Ζακυνθίων, εἶτα ὁ κ. Σπ.
Στάης, πρώην ὑπουργὸς, τοῦ Συλλόγου Κυ-
θηρίων, κατὰ τὸ τρέχον δὲ ἔτος ὁ κ. Παντελῆς
Γ. Λιβαδάς, δικηγόρος, τῆς ἀδελφότητος Κε-
ραλαίων, τοῦ ὁποῦν τὸν πανηγυρικὸν παρα-
θέτομεν ὁδε, μετὰ τοῦ ἀπαγγελθέντος ποιή-

ματος ὑπὸ τοῦ ἐμπνευσμένου ποιητοῦ κ. Ἰω. Πολέμη.

Εἶθε ταχέως ν' ἀνατείλῃ ἡ ἡμέρα τῆς Μεγάλης καὶ Πανδήμου ἐορτῆς, καθ' ἣν ἡ πολυπαθῆς μήτηρ Ἑλλὰς θὰ κρατήσῃ εἰς τὴν φιλόστοργον αὐτῆς ἀγκάλην καὶ τὰ λοιπὰ ἐν δουλείᾳ τέκνα τῆς.

Ἀθῆναι 25 Μαΐου 1910.

Ἡ διοργανωτικὴ
τῆς Πανιονίου ἐορτῆς ἐπιτροπὴ

ΙΩ. Σ. ΦΑΡΑΝΤΑΤΟΣ

Δ. ΜΑΡΓΑΡΗΣ

Δ. ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΣ

Γ. ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΣ

Σ. ΤΣΑΜΠΥΡΑΣ

Γ. ΜΕΤΑΞΑΤΟΣ

ΤΑ ΕΦΤΑ ΝΗΣΙΑ

Ποίημα Ἰωάννου Πολέμη

ἀπαγγελλθὲν ὑπὸ τοῦ ιδίου

Ἐφτὰ νεράϊδες λιγερές, πειδ' ὠμορφ' ἢ μιὰ ἀπ' τὴν ἄλλῃ,
χειροπιαστὲς χορεύουνε 'ς ἀφρόλουστο ἀκρογιάλι.
Λυτὰ μαλλάκια ἀτέλειωτα κυματιστὰ ἀνιμίζουν
καὶ τὸν ἀγέρα μ' εὐωδιὲς γλυκύτατες γεμίζουν
καὶ ξαφνιασμένος ἄλαλος ὁ ἀγέρας ἀπομένει
κι' οἱ κόρφοι δλόρθοι, δλόδροσοι κι' ἀπὸ τὸν ἀφρὸ
[πλασμένοι

τὸν ἥλιο ἀντιφεγγίζουνε κι' ἀστράφτουν σὰν τὸ χιόνι.
Κι' ὅλες μαζί χειροπιαστὲς κ' ἡ καθε μιὰ των μόνη
μὲ μιὰ καρδιά, μ' ἓνα σκοπὸ καὶ ῥίμα μὲ τὴ ῥίμα
τέτοιο τραγοῦδι ἀρχίζουνε μέσ' στὸ γαλάζιο κύμα :

« Ἐφτὰ ἀδερφοῦλες εἴμαστε τρανὲς ἀρχοντοκόρες,
καμάρι τῆς μαννούλας μας, πανώρηες, ἀνθοφόρες·
τοῦ ἥλιου τὰ γλυκὰ φιλιὰ, τοῦ ζέφυρου τὰ χάδια
γιὰ χρόνια μᾶς ἀνάθρεψαν· μὲ τ' ἀργυρᾶ του ὑφάδια
τὰ νυφικά μας ὕφαινε τὸ ξάγρυπνο φεγγάρι
καὶ μὲ μυριόχρωμη ὠμορφιά καὶ μὲ περίσσια χάρι
μᾶς προίκισ' ἡ μαννούλα μας ἡ κοσμοξακουσμένη.
Μᾶρθαν χρόνοι δίσεκτοι, καιροὶ δυστυχισμένοι

ἸΑΚΩΒΟΣ ΤΕΛΕΨΗΣ ἡ μάνα μας, καὶ στ' ἀγκομαχητὰ τῆς
ΔΗΜΟΤΙΚῆς ΚΑΛΩΝ ΤΕΛΕΨΗΣ ὅλες εἶχε κοντὰ τῆς
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

μέσα στην ἴδια τὴ σκλαβιά στὰ σίδερα δεμένες
καὶ μόνο ἐμεῖς χωρίσαμε. Σὰν ὀρφανές, σὰν ξένες,
δουλεύτρες ἔς ἄλλη ἐμεῖς σκλαβιά κι ἔρημες μακρυνά της,
διπλὸ τὸν πόνο ἐννοιοῦθαμε στὰ τόσα δάκρυά της
κι ἀπὸ τοὺς ἀναστεναγμοὺς ἀκόμη ὁ ἀγέρας τρέμει.
Σκλάβες ἐμεῖς δὲν μπήκαμε σὲ τούρκικο χαρέμι,
μὰ καὶ στὴν ἡμερὴ σκλαβιά ἢ σκλάβά πάντα σκλάβά.
Εὐλογημένος ὁ Θεός! Μὲ τοῦ καιροῦ τὸ διάβα
ὁ κρίνος τῆς ἐλευθερίας ὁ ποτισμένος μ' αἷμα
λευκὸ στολίδι ἐγένηκε στ' ὀλόχρυσό της στέμμα.
Κι' ὅταν αὐτὴ ἀναγάλιασε μὲ τ' ἄλλα τὰ παιδιά της
κ' ἔστρεψε τότε καὶ σὲ μᾶς τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά της
κι' ἄπλωσε τὰ χεράκια της ἢ δύστυχη μητέρα,
παρηγορήτρα μιὰ φωνὴ ἀκούστηκε ἀπὸ πέρα:
— Ἀγκαλίασε τῆς κόρες σου καὶ τῆς ἐφτά σου κόρες!
Οἱ χρόνοι ἡμέρες ἔγιναν κι' αὐτὲς ἔγιναν ὥρες
κι' ἡ ὥρες ἔγιναν στιγμὲς σὰν ἀστραπὲς φευγάτες,
ἐφτά ἀστραπὲς, ἐφτά φιλιὰ! νά τες, μαννοῦλα, νά τες
ἢ ἐφτά σου κόρες! Ἔπεσαν στὴν ἀγκαλιά σου πάλλι!»

✱

Ἐφτά νεράιδες λιγερές, πειὸ ὥμορφ' ἢ μιὰ ἀπ' τὴν ἄλλη
χειροπιαστὲς χορεύουν· κι' ἐγὼ ποῦ μοῦχε μοῖρα
νά ταῖς ρυθμίζω τὸ χορὸ μὲ τὴ βραχνή μου λύρα,
γονατιστὸς τὴν ἄφταστη δόξα των ἀντικρύζω,
κράζω τὸ χαῖρε ἐλευθεριά κι' ἀπὸ χαρὰ δακρύζω.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ

ὑπὸ Παντελῆ Γ. Λιβαδά, δικηγόρου

Ὅσοσδήποτε χρόνος καὶ ἂν παρέλθῃ, ἐν ὅσῳ οἱ
αἰῶνες θὰ διαδέχωνται ἀλλήλους, ὅπωςδήποτε καὶ ἂν
μεταβληθῶσιν αἱ σχέσεις τῶν λαῶν, ὁ θεατὴς τῶν ἀ-
ποικομένων χρόνων ἐκείνων, ὁ μελετητὴς τοῦ παρελ-
θόντος, θὰ ἐκπλήσσειται προσατενίζων τὸ μεγαλοῦρ-
γμα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἐκόντα δ' ἄκοντα θὰ κυ-
ριεύῃ τὸν μελετητὴν ἢ σκέψις, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ φυλή,
ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἐμφανίσεως ἐν
συνοχῇ παραμένει ἀκλόνητος, ἀδιάρρηκτος καὶ ἀνεπη-
ρέαστος, χωροῦσα στερεῶ τῷ βήματι διὰ μέσου τῶν
αἰώνων.

Δὲν εἶναι ἔργον τῶν μικρῶν ἡμῶν δυνάμεων νὰ
διατρίψωμεν, ἔστω καὶ διὰ βραχέων, εἰς τὸ ἐνδοξον τῆς
ἡμετέρας φυλῆς παρελθόν. Μόνον ἂς ἀποκαλυφθῶ-
μεν, ἂς κλίνωμεν γόνυ ἀποθαυμάζοντες τὸ συνεκτικὸν
ιδεώδες τοῦ Ἑλληνος, ὅμοιον τοῦ ὁποῖου, ἀμφιβάλλω
ἂν παρουσίασεν ἡ ἱστορία.

Χρυσόγραπτος εἰς τὴν δέλτον τῆς ἱστορίας ἡ 21
Μαΐου, εἰκὼν τοῦ ἀσπασμοῦ, τὸ ὁποῖον ἀντήλλαξαν

ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΕΙΧΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΗ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

ἐκείθεν. Ἀξιοθαύμαστον παράδειγμα μεγαλοφυΐας καὶ καρτερικότητος, διπλῶν δυνάμεων, δι' ὧν καὶ μόνων σώζεται ὁ Ἑθνισμὸς ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων, παραλλήλως πρὸς τὴν διπλὴν ὑπόστασιν, ὅφ' ἣν ἐμφανίζεται ἡ κατάκτησις.

Ἡ μὲν Ἑλλάς ἀπέδειξε δι' ἀξιοθαυμάστου μεγαλοουργήματος, πῶς εἰς λαὸς εὐαρίθμων, ἀπέναντι γίγαντος ἀντιπάλου ἠδυνήθη νὰ ἀντιστῇ κατὰ τῆς βίας τοῦ πυρὸς καὶ τῆς ῥομφαίας.

Ἡ δὲ Ἑπτανήσος, ἀγέρωχος, ὑπερήφανος, ἀξιοπρεπής, ἀνεληρέαστος καὶ πρὸ τῆς βιαιᾶς καὶ σκληρᾶς τοῦ κατακτητοῦ ἐπιθέσεως, καὶ πρὸ τῶν δελεασμάτων τῶν θωπειῶν, μειδιαμάτων καὶ ὑποσχέσεων τοῦ προστάτου, ὁμοίως καὶ αὕτη ἐμαρτύρησεν ὑπὲρ τοῦ μεγάλου τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς.

Ἴσως πέραν τοῦ δέοντος θὰ ἐμακρυγόρει τις, ἐὰν προσεπάθει, ἔστω καὶ δι' ἁδρῶν γραμμῶν, νὰ ἐξιστορήσῃ τὴν μακροτάτην περίοδον τῶν σφοδρῶν τῶν Ἑπτανησίων ἀγώνων, πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν κατακτητῶν καὶ ἐπιδρομῶν. Ἀλλ' εἴτε νικᾷ εἴτε ἡττᾶται, εἴτε ἀνορθοῦται, εἴτε ἐπαναλίσπει εἰς τὴν δουλίαν, ὁ Ἑπτανήσιος πάντοτε τηρεῖ ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων ἄγνόν καὶ ἄμωμον τὸν ἑαυτοῦ ἔθνισμόν. Βλέπομεν αὐτὸν διερχόμενον ὑψηλόφρονα καὶ ὑπέροχον διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Ἀλλὰ θέλομεν ἀτενίσαι ἰδίᾳ πρὸς αὐτόν, ὅφ' ἥς ἐποχῆς ὁ Τιτὰν Κορσικανός, τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, κατεβλήθη—διότι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης θὰ παρακολουθήσωμεν τὰς προσπαθείας καὶ τὴν πάλιν αὐτοῦ πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ ὀνείρου τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως.

Τὴν εἰσέλασιν τῶν συμμάχων στρατιῶν τῆς Εὐρώπης εἰς Παρισίους, κατὰ τὸ 1814, ἐπηκολούθησε τὸ

συνέδριον τῆς Βιέννης· εἰς τοῦτο ἐθίχθη καὶ ἡ τύχη τῆς Ἑπτανήσου. Εἶτα κατὰ τὸ συνέδριον τῶν Παρισίων, τὸ ἐπόμενον ἔτος, κατόπιν μακρῶν συζητήσεων καὶ ἀντιδράσεων, ἀπεφασίσθη ἡ ἰδρυσις κρατῶν τῶν ἠνωμένων Ἰονίων νήσων, ὑπὸ τὴν ἄμεσον καὶ ἀποκλειστικὴν προστασίαν τοῦ Βασιλέως τῆς Ἀγγλίας.—
— Ἐνταῦθα ὀφείλομεν ν' ἀναμνησθῶμεν μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας τοῦ εὐγενοῦς τῆς Κερκύρας τέκνου, τοῦ κλεινοῦ μας Κυβερνήτου Καποδιστρίου, ἀποτίοντες ἐλάχιστον φόρον εὐγνωμοσύνης αἰωνίου εἰς ἐκείνον, ὅστις διὰ τῆς διπλωματικῆς αὐτοῦ περινοίας ἐκλινεν ὀριστικῶς τὴν πλάστιγγα πρὸς τὰ ἀποφασισθέντα.—Καὶ θαυμάσομεν ἅμα τὸ ἔξοχον αὐτοῦ πατριωτικὸν πνεῦμα, διὰ τὸ σπέρμα ὅπερ ἔρριπεν ἐμμέσως ἐν τοῖς συνεδρίοις τούτοις, τὸ σπέρμα τῆς Ἑθνικῆς τῶν Ἰονίων νήσων ἀποκαταστάσεως, ἐπταεῖαν ὁλόκληρον πρὶν ἢ ἀντηχήσῃ ἡ σάλπιγξ τῆς ἐθνικῆς παλιγγενεσίας.

Ἐπηκολούθησεν εἰς τὴν διακανόνισιν ταύτην ἡ ἐσωτερικὴ ὀργάνωσις τῆς πολιτείας.—Οὕτω ἡ Ἑκκλησία ἡξιώθη ἀπάσης τῆς προσηκούσης αὐτῆς λαμπρότητος.—Ἡ Δικαιοσύνη ἐπροικίσθη διὰ σταθερᾶς καὶ μονίμου νομοθεσίας, διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Ἰονίου Κώδικος.—Ἡ παιδεία προσηκόντως ἀνεπτύχθη διὰ τῆς ἰδρύσεως σχολείων καὶ Πανεπιστημίου.—Τὸ ἐμπόριον ἐνισχύθη, ἡ ναυτιλία προήγετο, ὁ δημόσιος καὶ ἰδιωτικὸς πλοῦτος ἐπηύξανε καὶ ἡ γεωργία ἠῤδοκίμει.—Ἐν γένει δ' ἐθεσμοθετήσαν σοφοὶ νόμοι, καὶ τόσον ἐπιτυχῶς ἐφηρμόσθησαν, ὥστε ἐντὸς βραχείας διαστήματος ἐξεργιζώθησαν

ἡ ἀπὸ Βερσailles ἀναφνεῖσαι ῥίζαι δυναστείας

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ισχυροῦ ἄρχοντος καὶ βιαίου πλουτοκράτου ἐπὶ τὸν ἄπορον καὶ τὸν ἀσθενῆ πολίτην.

Πλὴν ἡ εὐημερία αὕτη τοῦ Ἰονίου πολίτου, παρεχομένη παρ' ἄλλοφύλου προστάτου, ἀπήρεσκεν αὐτῷ. Ἀντέκειτο πρὸς τὴν φωνὴν τῆς ἐθνικῆς αὐτοῦ συνειδήσεως. Ὁ Ἰόνιος πολίτης θεωρεῖ πᾶσαν παροχὴν εὐνομίας, εὐζωίας καὶ εὐταξίας ὡς ἐπιβουλὴν κατὰ τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ ἐθνικότητος. Πλήρης αὐταπαρνήσεως περιφρονεῖ τὰ ὕλικα συμφέροντα καὶ προσφέρει ἑαυτὸν ὀλοκαύτωμα εἰς τὴν βωμὸν τῆς Μεγάλης Πατρίδος. Εἰς τὴν ἐθνικὴν αὐτοῦ ἀποκατάστασιν στρέφει ὅλην τὴν ἑσυτοῦ προσοχήν, τοῦτο καὶ μόνον εἶναι ὁ πολικὸς ἀστήρ τῶν βλέψεών του. Ἄλλ' αἱ βλέψεις αὗται, παρ' ὅλην τὴν ζωηρότητα αὐτῶν, παραμένουσι πόθοι δυσεκπλήρωτοι.

Ἄλλ' ἰδοὺ ἰσχυρότατος προσέρχεται παράγων πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ ἀνάπτυξιν αὐτῶν, ἡ νεολαία τῆς Ἑπτανήσου. — Οἱ νεαροὶ Ἑπτανήσιοι σπουδάζοντες τότε εἰς τῶν Παρισίων καὶ τῆς Ἰταλίας τὰ Πανεπιστήμια καὶ τὰ πνευματικὰ κέντρα ἐμποτιζόνται τὰ ζωογόνα νάματα τῶν φιλελευθέρων ἀρχῶν. Συνταράσσει ἐκείνους ὁ πνέων ζωηρὸς ἄνεμος τῶν Ἐθνικοτήτων, ἣν ἰδέαν ἔθρεψε καὶ διέσπειρεν ἡ ἐπελθοῦσα κατὰ τὸ 1830 ἐν Γαλλίᾳ μεταπολίτευσις.

Οἱ νέοι οὗτοι ἀπετέλεσαν ἀδιάρρηκτον πνευματικὸν σύνδεσμον. Δρῶσιν ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ἑνδοξα δνόματα, ὁ σοφὸς Μουστοξύδης, ὁ ποιητὴς Πετριτσόπουλος, ὁ πολυπράγμων Δάνδολος, ὁ φιλόσοφος Βλαῖλας Ἀρμένης ἐν Κερκύρᾳ. Οἱ νομικοὶ Λιβαδάς, Πινιατόρος, Τυπάλδος Προπεντίσης, Βαλσαμάκης ἐν Κεφαλληνίᾳ. Οἱ κόμητες Ρώμας καὶ Μακρῆς καὶ οἱ νομικοὶ Κούρσολας, Πλέσσας καὶ ἀδελφοὶ Καρβελά

ἐν Ζακύνθῳ, Τσαρλαμπᾶς καὶ Ζαμπέλης ἐν Λευκάδι. Στῆδες ἐν Κυθήροις, Βελιανίται ἐν Παξοῖς, Παήσιδες ἐν Ἰθάκῃ καὶ ἄλλοι ἐκ τούτων δ' ὑστέρωσ ἀνεδείχθησαν οἱ πρόμαχοι τοῦ Ριζοσπαστισμοῦ, ὅστις ἀπέδωκε τὸν εὐχυμὸν τῆς ἐνώσεως καρπόν. Ἀπαντες δὲ οὗτοι προσηλωμένοι εἰς τὰς ἑαυτῶν ἀρχάς, διέδιδον ταύτας, παρὰ τὴν ὑφισταμένην ἐκ τοῦ συντάγματος ἀπαγόρευσιν τῆς ἐλευθεροτυπίας, ἥτις κατόπιν μακρῶν καὶ ἐπιμόνων ἀγώνων κατηργήθη, συνέπεια δὲ τούτου ὑπῆρξεν ἡ ἐκδοσις ἐφημερίδων εἰς ἀπάσας τὰς νήσους, ἡγοῦντο δὲ τῶν διὰ τοῦ τύπου ἀγώνων ἄνδρες ἐδραῖοι τὰς ἀρχάς καὶ φρονήματα, ἄνδρες ὡς ὁ Βραῖλας, ὁ Ζαμπέλης, ὁ Ζερβός, ὁ Λιβαδάς, ὁ Μομφερᾶτος, Δομενεγίνης, Βούρτσης, Καλλίνικος καὶ ἄλλοι.

Ἐκ τούτων ὁ Ζερβὸς καὶ ὁ Λιβαδάς διὰ τοῦ «Φιλελευθέρου» ἀνεκήρυσσον, ὅτι ἡ ἐλευθεροτυπία παρεχωρήθη ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ἵνα ἡ Προστάτις Δύναμις γνωρίσῃ τὰς εὐχὰς τοῦ Ἑπτανησιακοῦ λαοῦ, ἀλλὰ μία καὶ μόνη ἡ εὐχὴ τοῦ Ἑπτανησίου, ἡ μετὰ της μητρὸς Ἑλλάδος ἑνωσις.

Κατ' ἀκολουθίαν, ἀμφότεροι οἱ ἀπόστολοι οὗτοι τῆς εὐγενοῦς ιδέας, ἐξωρίσθησαν εἰς Παξούς. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἡ φωνὴ τῶν ἀνδρείων ἐκείνων τέκνων τῆς Κεφαλληνίας ἐσίγησε διὰ τῆς ἐξορίας, τὸ κήρυγμά των μετεδίδετο ἀπὸ νήσου εἰς νήσον καὶ εἰς ὅλων τὰ στόματα ἀντήχει.

Τοιαύτη ἡ κατάστασις μέχρι τοῦ 1850 καθ' ὃν καιρὸν συνεκλήθη ἡ ἐννάτη Ἰόνιος Βουλὴ, πράγματι δὲ πρώτη ἐλευθέρα Βουλὴ τοῦ Ἰονίου λαοῦ. Εἰς ταύτην παρεκάθησαν τὰ ἐξοχώτερα τῆς Ἑπτανήσου τέκνα

ἡ ἐπὶ τῇ ἐξορίᾳ ἀπὸ τοῦ ἐπισήμου τῆς Βουλῆς βή-
 ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ζοσπαστῶν, οἵτινες ἐπίστευον καὶ ἐκήρυττον μόνον τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως.

Τότε ἠκούσθη ἀπὸ τοῦ ἐπισήμου βήματος καὶ ἡ φωνὴ τοῦ Γεωργίου Ἰακωβάτου, προτείναντος, ὅπως ἀνακηρυχθῇ ἡ 25 Μαρτίου ὡς ἡμέρα ἐθνικῆς ἐορτῆς. Τότε ἀνεγνώσθη καὶ τὸ περὶ ἐνώσεως ψήφισμα παρὰ τοῦ βουλευτοῦ Ἰωάννου Τυπάλδου Καπελέτου. Ἀλλὰ πρὶν ἢ ὁ ῥήτωρ περατώσῃ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ ὁ Πρόεδρος διέλυσε τὴν ἱστορικὴν ταύτην Βουλὴν.

Ἀλλὰ ἐὰν ἐσίγησεν ἀπὸ τῆς Βουλῆς ἡ ριζοσπαστικὴ σάλπιγξ, οὐδόλως ἔπαυσεν ὁ τύπος ἐκκληρῶν τὴν ἑαυτοῦ ἐθνικὴν ἀποστολὴν, συνέπεια δὲ τούτου ὑπῆρξεν ἡ ἐξορία τῶν πρωτοστατῶν τῆς ιδέας, οὕτω δ' ἀπεμονώθησαν εἰς ἐρημονήσους, οἱ Ζερβός, Μομφερᾶτος, Δομενεγίνης, Βούρσης καὶ Καλλίνικος.

Οἱ ἀπείρωσ γενναῖοι οὗτοι ἄνδρες, μετὰ θεϊκῆς καρτερικότητος ὑφίσταντο τὸν σκληρὸν περιορισμὸν τῶν ἐν τῇ ἐρημίᾳ. Δὲν ἔστρεξαν τὸ παράπαν νὰ ὑποχωρήσωσι πρὸ τῶν δαυιλῶν ὑποσχέσεων, ὅπως ἐγκαταλείψωσι τὰς ἐνωτικὰς αὐτῶν ἀρχάς. Εἰς ταῦτα, ὁ ἐρημίτης τῶν ἀντικυθέρων Ζερβός, ἀπῆντα ὑπερόχως ὡς ἑξῆς: «Σημαίαν ἔχων τὴν ἀλήθειαν καὶ ὄπλον τὸν λόγον, βαδίζω θαρραλέως μετὰ πεποιθήσεως εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τῶν ἀρχῶν μου.»

Τοιοῦτοι ἄνδρες, τοιαῦτα ἔσπειρον, εἰς ἑδαφος οὕτω γόνιμον. Ὁ σπόρος τῶν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ καρποφορήσῃ. Ἐνῶ δὲ ἡ φωνὴ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἐπνίγετο εἰς τὴν μόνωσιν τῆς ἐξορίας, ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέχρι τοῦ ἄλλου ἄκρου τῆς Ἑπτανήσου, ἠκούετο τὸ γλυκύφθογγον τῆς ἐνώσεως σάλπιγμα, πρὸς οὐδὲν δὲ ἡδυνήθησαν νὰ ἐμποδίσωσι τὸν ὀρμητικὸν τοῦτον ῥοῦν, οὔτε αἱ καταδιώξεις καὶ ἐξορίαι, οὔτε αἱ ἐπαγγε-

λῖαι καὶ ὑποσχέσεις, μέχρις οὗ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου καὶ αἱ ἐπτὰ τοῦ Ἰονίου ὥραϊαι νύμφαι ἔπεσαν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς τῶν. Οὕτω δὲ οἱ Ἑπτανήσιοι λαμπρῶς καὶ παραδειγματικῶς ἐμαρτύρησαν, ὅτι δὲν εἶναι εὐκολος ἡ κατάπνιξις τοῦ συναισθήματος τοῦ ἐθνισμοῦ, δι' οἵουδῃποτε μέσου.

Ὁ μεγάλостomos ποιητῆς διηρμήνευε τὴν συγκίνησιν τῆς Ἑπταφώτου θυγατρὸς—Συνετελέσθη ἡ Ἑνωσις—Ἡ θυγάτηρ ῥίπτεται εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς—Εἶναι ὁ πανηγυρικὸς «ἄσπασμος πρὸς τὴν μητέρα Ἑλλάδα»—Εὐλογημένη—ἀνακράζει εἰς τοὺς στίχους τοῦ ποιητοῦ, ἡ Νέα Ἑπτάνησος.

Εὐλογημένη τρεῖς φορὲς εὐλογημένη ἡ ἡμέρα
ποῦ βρήκαμε τὸν κόρφο σου, γλυκεῖα γλυκεῖα μητέρα

Μέσα εἰς τὸν κόρφο αὐτὸν ἡ κόρη δὲν ἦλθεν, ὄχι! δὲν ἦλθε διὰ τὴν ἀνάπαυσιν καὶ διὰ τὴν χλιδὴν δὲν ἦλθε διὰ νὰ κοιμηθῇ τοῦ μακαρίου τὸν ὕπνον.—Τὴν ἀνάπαυσιν καὶ τὴν χλιδὴν καὶ τὴν ὑπνηλὴν μακαριότητα ἴσως ἀκοπώτερον θὰ ἠδύνατο νὰ τὰ εὕρῃ ἡ κόρη, ἐὰν ἔστρεγεν ὑποτακτικὴ νὰ παραμένῃ λείχουσα τοὺς πόδας τοῦ ξένου προστάτου. Ἀλλὰ τοιαύτην ἀπόλαυσιν ἀπηχθάνετο ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ τῆς. Ἐδήλασε μὲ τὸ μητρικὸν γάλα τὰ γνωρίσματα, τὰ διακρίνοντα ἀπὸ μακρῶν αἰώνων, τὰ στοιχεῖα τὰ κυβερνῶντα τὴν ἡμετέραν φυλὴν· τὸν ὑπερήφανον διὰ τὸν ἔρωτα τῆς δόξης βίον, τὸν ῥέποντα πρὸς τὰ μεγάλα καὶ δυσέφικτα διὰ μέσου μυρίων δοκιμασιῶν καὶ κινδύνων· τὴν συνείδησιν ὑπερόχου τινὸς ἀποστολῆς, πρὸς τὴν ὁποίαν ἡ πατρίς ἡμῶν βαδίζει, καὶ πρὸς

ἡμετέρας ἀπορίας, συμφώνως πρὸς ὅ,τι διδάσκει
ἡμᾶς ἡ πατρίδα ἡμεῖς, ἀπαιτεῖται πρότιστα πάντων
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑἸΕΣΟΥΡΙΟΥ

ἡ σύνοδος καὶ συναρμογὴ τῶν τέκνων τῆς φυλῆς ἡμῶν ὑπὸ τὴν αἰγίδα μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πολιτείας.

Ὁ παρὰ πάσας τὰς ἁμαρτίας του καὶ τὰς λιποψυχίας εὐγενῆς μεγαλοῦδεάτης, ὁ Ἑλληνικὸς νοῦς, μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ ἡδύνατο καθαρότερον νὰ προσατενίσῃ, προσεγγίζων πῶς τὸ γλυκύτατον ἀπὸ αἰώνων ὄνειρόν του, ὑπαγορεύει τὴν ὑπομονὴν εἰς πᾶσαν στέρησιν, τὴν καταφρόνησιν πάσης εὐοιῶντος προσδοκίας, δυσφόρως ἔχει πρὸς ὅλα τὰ μειδιήματα τοῦ πολιτισμοῦ, ὅσας ἀνάρμοστα θεωρεῖ ταῦτα πρὸς πῇ ἐπιδιώξιν τοῦ χειμαρῶδους, ἔστω διὰ τοὺς θετικούς, ἀλλὰ μεγαλόφρονος ἰδανικοῦ του.

Τὴν ἐμπαθεῖ προσήλωσιν πρὸς τὸ ἰδανικὸν τοῦτο ἐσυμβόλησεν ἡ Ἑπτάνησος κατὰ τὸ πολύσαλον διάστημα τῶν ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως ἀγώνων.

Ἐνα σταυρὸ στὸν ὄμο,
κομμάτι κρῖθινο ψωμί
καὶ μακρυνόνε δρόμο.

Νὰ τί ζητᾷ ἀπὸ τὴν μητέρα ἡ ἀξία τῆς θυγάτηρ, μόλις ἡσθάνθη τὸ θάλλος τῶν πρώτων μητρικῶν περιθάλψεων. Δὲν ὄνειροπωλεῖ τὰ ἱλαρά, οὕτως εἰπεῖν, ἀγαθὰ ἐλευθερίας.

Τοῦ αἰωνίου περιπλανωμένου ἀπεκδέχεται τὸν ἐναγώνιον δρόμον, καὶ θεωρεῖ κληρὸν τῆς τοῦ μαρτυρίου τὴν ἀνταμοιβήν. Δύο δυνάμεις ἠυλάκωσαν τὸ μέτωπόν της· ὁ πόνος καὶ ἡ ἐνθύμησις. Ἄλλ' οὕτω χωροῦσιν ἐμπρὸς οὕτω μεγαλύνονται τὰ ἔθνη. Ὁ νόμος καὶ διὰ τὰ ἄτομα καὶ διὰ τὰ σύνολα δὲν λειτουργεῖ διαφόρως, Τοῦ πόνου ἀπόκτημα εἶναι ἡ εὐδαιμονία. Ἡ ἀνάμνησις δηλονότι ἡ γνῶσις τῆς ἱστορίας καὶ ἡ θρησκεία τοῦ παρελθόντος, ὅσας αὐτὴ προ-

φρόνως ἐκδηλοῦται καὶ δὲν ἐκτρέπεται εἰς ἄλογον νεκρολατρείαν, ἡ ἀνάμνησις εἶνε φωταυγὴς πυρὸς καθοδηγῶν τὸ μέλλον καὶ συγγρατῶν τὰ βήματα ἐπὶ τῆς εὐθείας ὁδοῦ. Ὁ Πόνος καὶ ἡ Ἐνθύμησις, τὰ δύο μέγιστα κίνητρα πρὸς συντέλεις τῆς ἰδέας τῆς Ἐνώσεως.

Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι οἱ πονηροὶ καιροὶ οἱ ὅποιοι καὶ πρὸ τῆς χαρμοσύνου ἐνώσεως, καὶ μετὰ ταύτην, δεινότερον ταλαιπωροῦσι τὸ ἔθνος, διαψεύδουσι προσδοκίας, ἐξουδετεροῦσι τὴν ἐνέργειαν, ὑποτρέφουσι τὴν ἀθυμίαν, ἐντείνουνσι τὸν πυρρῶνισμόν, — ἄς ἐλπίσωμεν, ὅτι οἱ καιροὶ οὗτοι δὲν ἠπλώθησαν ἐφ' ἡμῶν ἢ ὡς παροδικαὶ ἀνωμαλίας μετεωρολογικαί. — Θὰ παρέλθωσι — ναί — θὰ παρέλθωσι, μὲ τὴν βοήθειαν πάντοτε τῆς Ἀθηνᾶς, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἀναπόδραστον τῆς χειρὸς κίνησιν.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Α122.Φ12.0031

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ